

ကျဲလကဒီသဒါနဖိအင်္ဂီ

ကျဲလကဒီတဖၣ်အံၤကမၤစ့ၤလီၤနဖိအတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဃးဒီး စၢ်ပှၢ် အစ့ၣ်အပျၢ်-

- **ထီၣ်တိထွဲဖိဟံၣ်ဒါ, ပဲတီၤဖျိ, ဒီးပဲတီၤအိၣ်အိၣ်ထံးတဖၣ်.**
ဟံၣ်ဃီတၢ်ကမၤတဖၣ် မ့ၢ်တၢ်လီၤတၢ်ကျဲအိၣ်ထံးခိၣ်တိအိၣ်သ့ၣ်လၢ စၢ်ပှၢ် အိၣ်လၢဟံၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢအဘိထီၣ်အသးတချးလၢ 1978 နံၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဘၣ်လီၤတၢ်ခိၣ်ဖဲပဲတီၤမ့ၢ်တဖၣ် ဖဲတၢ်ချာတက့ၢ်.** လီၤဆီဒၣ်တၢ် တၢ်အံၤအရ့ၣ်ဒိၣ်ဖဲပုၤတဂၤကမၤတၢ်ဒီးစၢ်ပှၢ် မ့ၢ်တဖၣ် အိၣ်ဒီးတၢ်သးစဲ လၢအပၣ်ဒီးစၢ်ပှၢ်န့ၣ်လီၤ.
- **တၢ်လၢထံးဒီးတၢ်ဆီတလဲတၢ်ကူတၢ်သီး ဒီးခိၣ်ဖဲပဲ တၢ်မၤတၢ်ဖဲ ပနံၣ်လၢအိၣ်ဒီး စၢ်ပှၢ်တဖၣ် ဝံၤအလီၤခံလီၤ .**
တၢ်အံၤပၤဃာ်စၢ်ပှၢ်အကမၤမ့ၢ်ကမ့ၢ်လၢ အပၣ်ပိၣ်ထွဲခိၣ်ဖျိဟံၣ် ဒီးဒီသဒါဟံၣ်ဖဲဃီဖဲ တဖၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ကံန့ၣ်လီၤ.
- **ဒီသဒါ ဟီၣ်ခိၣ်ကမ့ၢ်.** မၤဘၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးတဖၣ်, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိ, မ့ၢ်တဖၣ် သ့ၣ်အက့ၢ်အခိတဖၣ် ဒီးဒီသဒါပုၤဖိသ့ၣ် လၢတၢ်ဂဲၤလီၤကွဲလၢဟီၣ်ခိၣ်ကမ့ၢ်ကျါ လၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အိၣ်ဒီးစၢ်ပှၢ်န့ၣ်တက့ၢ် .
- **သမံသမိးကွဲၢ် ပုၤဖိသ့ၣ်အဟံၣ်.** မၤပုၤသမံထံစၢ်ပှၢ် သမံသမိးဟံၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်ဆိးလၢဟံၣ် မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တိထွဲဖိဟံၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်တချးလၢ 1978 နံၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ပုၤလၢအဒီးလဲဟံၣ်တဖၣ် ဃုထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အဟီၣ်ခိၣ်ကမ့ၢ် လၢကသမံသမိးကွဲၢ် အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.
- **ဟးဆူးစူးကါ ပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတနီၤ, တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်, ဒီး တၢ်ဂီၤလီၤကွဲဖိတဖၣ် .** ကွဲၢ် “တပၣ်ဒီးစၢ်ပှၢ်” လၢတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်အဖိခိၣ် လၢပုၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကဖိၣ်စူးကါ တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. တဘၣ်စူးကါ သပၤခွးလၢတၢ်ဆူၢ်န့ၣ်လီၤလၢကီၢ်ချၢ, လီၤလံၤ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်မၤအီၤလၢစု လၢကဟံၣ်ကီၢ်တၢ်အိၣ်တဖၣ်တဂ့ၤ. လၢကမၤန့ၢ်အီၤထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲဘၣ်ဃးဒီး ပနံၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢ အပၣ်ဃာ်ဒီး စၢ်ပှၢ်တဖၣ်အင်္ဂီ ကွဲၢ်ဖဲ- <https://www.cpsc.gov/Recalls>.

တၢ်စဲကျဲးထုးထီၣ်လၢရၢလီၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢ်အီၤလၢ CDC ထံလီၤကီၢ်ပူၤ စဲထၢၣ်လၢနဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢတၢ်အိၣ်ဆူၢ်အိၣ်ချၢအင်္ဂီ (National Center for Environmental Health) (CDC-RFA-EH21-2102) လီၤ

မ့ၢ်ယဖိအိၣ်လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အလီၤခါ.

နစံးဆၢ “မ့ၢ်” ဒီးတၢ်သံကွဲၢ်လၢလၢတမံၤလၢမ့ၢ်သ့ၣ်န့ၣ်, ဝံသးစူးသံကွဲၢ်နဖိ အပုၤဟ့ၣ် တၢ်အိၣ်ဆူၢ်အိၣ်ချၢတၢ်ကွဲၢ်ထွဲတၢ်မၤစၢ်. လၢကသမံသမိးကွဲၢ်နဖိန့ၣ် တက့ၢ်.

- မ့ၢ်နဖိအိၣ်ဆိးလၢ မ့ၢ်တဖၣ် လဲၤထီၣ်တိ ဖဲတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တိလၢတၢ်ဘၣ်ထီၣ်အိၣ်တချး 1978, လၢတၢ်ဘၣ်ထီၣ်တိက့ၤအီၤ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဘၣ်ထီၣ်တိတၢ်အီၤ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဘၣ်ထီၣ်တိအီၤ လၢအပူၤကွဲၢ်ဃုလၢအပူၤခါ. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တိတဖၣ်အံၤ ပုၣ်ဃာ်ဒီး မ့ၢ်ဆါဒီးတၢ်ကွဲၢ်ထွဲ စဲထၢၣ်တဖၣ်, ကတီၢ်ဆိကီၢ် တဖၣ်, ကွဲၢ်တဖၣ်, ပုၤကွဲၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်အဟံၣ်, ဘူးတၢ်, တံၤသကိး, အဂၤတဖၣ်.
- မ့ၢ်နဖိအိၣ်ဆိးဒီးပုၤတဂၤလၢလၢအတၢ်မၤ မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်သးစဲတၢ်မၤလၢကဘၣ်ကွဲၢ် ဆၢၣ်မဲၢ်ဒီးစၢ်ပှၢ် (အဒိ, မံၢ်ထံကလၢအိၣ်ဒီးအလွဲၢ်တဖၣ်, တၢ်ခဲၣ်လွဲၢ်, တၢ်ဟီၣ် တၢ်စဲထီၣ်ဘူးစၢ်ပှၢ်ဝါ တဖၣ်, တၢ်ဘၣ်ထီၣ်လၢန့ၣ်ဒီးထံးထၢၣ်လၢအမၤကီၢ်မၤလၢထီၣ် တၢ် (radiator) မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်ဟီၣ်စိးထးအဆၢတဖၣ်ခါ.)
- မ့ၢ်နဖိအိၣ်ဒီး အမိၢ်ပၤ, ဒီပုၤဂံၢ်ခွဲၢ်, ဒီပုၤဂံၢ်မ့ၢ်, ပုၤမၤတၢ်လၢဟံၣ်, မ့ၢ်တဖၣ် ဒီတံၤဒီသကိးလၢဘၣ်တၢ်ကွဲၢ်လၢကျါအီၤလၢစၢ်ပှၢ်စ့ၣ်ပျၢ်အင်္ဂီ (အဒိ, စၢ်ပှၢ်လၢသ့ၣ်ကျါ အါန့ၢ် 3.5 မဲးခိၣ်က(မ) လၢတၢ်ဒါစဲၣ်လံထၢၣ်စ့ၣ်စ့ၣ်အင်္ဂီခါ.)
- မ့ၢ်နဖိအိၣ်ဖဲ ပနံၣ်လၢတၢ်မၤအီၤလၢ-ကီၢ်ချၢတဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်န့, တၢ်ကယၢကယံ ပီးလီ, ကနဲဃီးတၢ်ခဲၣ်လွဲၢ်, ဟီၣ်ခိၣ်ဝါလၢတၢ်တၢ်ခဲၣ်တၢ်လၢကျဲကပၤ, မ့ၢ်တဖၣ် တၢ်အိၣ်ဒါတဖၣ်အကဟီၣ်ကပၤခါ.

ထံလီၤကီၢ်ပူၤစၢ်ပှၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤစဲထၢၣ် (National Lead Information Center) ကိး 1-800-424-LEAD (424-5323) လၢကမၤလီၤန့ၢ် ကဘၣ်ဒီသဒါ ပုၤဖိသ့ၣ်လၢစၢ်ပှၢ်အစ့ၣ်အပျၢ် ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအဂၤဘၣ်ဃးဒီး စၢ်ပှၢ် တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်အဖိခိၣ်လီၤ. လၢကမၤန့ၢ်စၢ်ပှၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤ ခိၣ်ဖျိ ပှၢ်ယဲၤသန့အင်္ဂီ, ကွဲၢ်ဖဲ <https://www.epa.gov/lead>

Childhood Lead Poisoning Prevention Program
(တၢ်ဒီသဒါ စၢ်ပှၢ်တၢ်စ့ၣ်တၢ်ပျၢ် ဖဲဖိသ့ၣ်ကတီၢ် တၢ်တီၢ်ကျဲၤ)
South Dakota Department of Health
600 East Capitol, Pierre, SD 57501
လီၤတဲစိ- 1-800-592-1861
[doh.sd.gov/bloodlead](https://www.doh.sd.gov/bloodlead)

Childhood Lead Poisoning Prevention (တၢ်ဒီသဒါ စၢ်ပှၢ်တၢ်စ့ၣ်တၢ်ပျၢ် ဖဲဖိသ့ၣ်ကတီၢ်)

